

Klimatska strategija Hrvatske narodne banke

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Klimatski mandat i dosadašnje aktivnosti HNB-a	2
3. Glavni ciljevi i prioritete klimatske strategije	3
4. Provedba Klimatske strategije	4
5. Zaključak	5
Prilog: Akcijski planovi	6

1. Uvod

Klimatske promjene jedan su od najvećih izazova današnjice. Jačanje svijesti o njihovim mogućim katastrofalnim posljedicama već danas, a svakako u bližoj i daljoj budućnosti, potiče na djelovanje sve dijelove društva, uključujući financijski sektor. Hrvatska narodna banka (HNB), kao i druge središnje banke Eurosustava, prepoznaje i prihvaća svoju ulogu u suočavanju s ovim globalnim problemom.

Klimatsku strategiju donosimo kako bismo odredili i predstavili dugoročnu viziju jer upravo je ona temelj našeg djelovanja za prilagodbu klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje. Strategija definira naše glavne ciljeve i prioritete te naznačuje aktivnosti planirane u trogodišnjem razdoblju od 2024. do 2026.

Misija HNB-a u kontekstu klime i okoliša

HNB je središnja banka koja podupire klimatske i okolišne ciljeve, ne ugrožavajući stabilnost cijena i financijsku stabilnost. HNB uključuje klimatska i okolišna pitanja u sva područja svojeg djelovanja te identificira rizike za stabilnost cijena i financijsku stabilnost koji su povezani s klimatskim promjenama i njima upravlja, istodobno podržavajući tranziciju prema niskougličnom gospodarstvu. Usto, HNB poduzima i koordinira interne aktivnosti vezane uz klimatske promjene i postizanje vlastite klimatske neutralnosti.

Vizija HNB-a u kontekstu klime i okoliša:

HNB je središnja banka koja prepoznaje vlastite klimatske rizike i rizike financijskog sustava i upravlja njima, promovira održivost te podržava tranziciju prema niskougličnom gospodarstvu. HNB je prepoznatljiv partner na europskoj i međunarodnoj razini u području klimatskog djelovanja.

Klimatske promjene jesu rizik za ekonomsku i financijsku stabilnost te tako izravno utječu na ostvarenje našega primarnog cilja i ostalih zadataka iz naše nadležnosti. Stoga je naša strategija usmjerena na identifikaciju i upravljanje klimatskim rizicima koji mogu utjecati na stabilnost cijena i financijski sustav kao i na potporu procesu tranzicije prema niskougličnom gospodarstvu i ozelenjivanju financijskog sustava.

U ovom dokumentu detaljno su predstavljeni planovi i mjere povezani s klimatskim promjenama koje HNB namjerava poduzeti. Ova će nam strategija omogućiti da na primjeren način odgovorimo na izazove koje klimatska kriza postavlja pred održavanje stabilnosti cijena i financijske stabilnosti te će pridonijeti cjelini napora naše zemlje i šire zajednice u suočavanju s izazovom klimatskih promjenama.

2. Klimatski mandat i dosadašnje aktivnosti HNB-a

HNB ima važnu ulogu u ispunjavanju klimatskih ciljeva Republike Hrvatske i Europske unije kao središnja banka Republike Hrvatske i dio Eurosustava. U skladu s mandatom i ciljevima definiranim u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i Pariškom sporazumu, HNB je dužan uključiti klimatska pitanja u svoj rad. Unutar granica svojega mandata HNB pridonosi ostvarenju klimatskih ciljeva Europske unije provodeći prilagodbe svojih aktivnosti, i ne narušavajući pritom stabilnost cijena. Uz usmjerenost prema održivom razvoju¹ kao jednom od svojih strategijskih ciljeva za iduće trogodišnje razdoblje, HNB može pridonijeti ostvarenju klimatskih ciljeva Europske unije, osobito ako svoje napore udruži s naporima Europske središnje banke i drugih nacionalnih središnjih banaka europodručja.

Već nekoliko godina HNB proaktivno djeluje vezano uz klimatske promjene i zaštitu okoliša. Od 2021. godine hrvatska središnja banka snažnije se uključila u europske i međunarodne aktivnosti ulaskom u Mrežu za ozelenjivanje financijskog sustava (NGFS). Uključivanjem u jedinstveni nadzorni mehanizam (SSM) započet je zajednički nadzor nad sistemski važnim kreditnim institucijama koji uključuje i razmatranje klimatskih rizika. Jednak pristup, uvažavajući načela proporcionalnosti, HNB nastoji primijeniti i pri nadzoru manje važnih domaćih kreditnih institucija. HNB također sudjeluje u zajedničkim aktivnostima Radne skupine za klimatske promjene Bečke inicijative, a 2021. Hrvatska narodna banka i sama je donijela Klimatsku deklaraciju, u kojoj se obvezala na daljnje uključivanje pitanja klimatskih promjena u svoj rad. S odlukom o pristupanju europodručju u srpnju 2022. HNB je intenzivirao svoje klimatske aktivnosti produblivanjem članstva u odborima i skupinama u Eurosustavu koje provode opsežnu klimatsku agendu Europske središnje banke (ESB). U istoj je godini HNB pojačao suradnju u području klimatskih promjena s dionicima u Republici Hrvatskoj – Europskom investicijskom bankom, Hrvatskom udruženjem banaka, Ministarstvom financija, Hrvatskom gospodarskom komorom i drugima. Također, HNB je započeo ocjenjivati izloženost svojeg portfelja klimatskim rizicima i procjenjivati visinu emisija koje financira svojim ulaganjima. U HNB-u je osnovana i radna skupina za smanjivanje vlastitoga ugljičnog otiska.

Definiranjem “usmjerenosti prema održivom razvoju” kao jednog od strategijskih ciljeva HNB-a te donošenjem Klimatske strategije pitanje klimatskih promjena uključeno je u sva područja djelovanja HNB-a. Pojačana koordinacija klimatskih aktivnosti te daljnje jačanje suradnje s dionicima na nacionalnoj, europskoj i globalnoj razini pridonijet će osnaživanju i nužnoj međusobnoj povezanosti planiranih aktivnosti u Hrvatskoj narodnoj banci.

¹ U sklopu strategijskih ciljeva HNB-a, usmjerenost prema održivom razvoju označava rad na smanjenju negativnih utjecaja financijskog sustava na okoliš, poticanje društveno odgovornog poslovanja i promicanje ekonomije s niskim udjelom ugljika.

3. Glavni ciljevi i prioritete klimatske strategije

Klimatska strategija HNB-a utvrđuje sljedeće glavne ciljeve i prioritete za iduće trogodišnje razdoblje:

1. Razumijevanje klimatskih rizika za stabilnost cijena i financijsku stabilnost

HNB će razvijati i redovito provoditi analize i procjene utjecaja klimatskih rizika na stabilnost cijena, gospodarska kretanja i stabilnost financijskog sustava. Cilj je povećati razumijevanje mogućih posljedica klimatskih promjena na gospodarstvo i financijski sektor te razviti odgovarajuće strategije za upravljanje tim rizicima i njihovu prevenciju i ublažavanje. Objavljivanjem analiza i edukacijskih materijala o utjecaju klimatskih promjena na hrvatsko gospodarstvo i financijski sustav želi se osvijestiti stručnu i širu javnost o važnosti te teme. Za ove aktivnosti nužno je razviti sustav prikupljanja relevantnih pokazatelja, za što je, uz suradnju unutar HNB-a, potrebna i suradnja s drugim relevantnim institucijama.

Posredni/operativni ciljevi:

- 1.1. Prikupljanje klimatskih podataka
- 1.2. Istraživanje utjecaja klimatskih promjena na hrvatsko gospodarstvo i cjenovnu i financijsku stabilnost te objavljivanje rezultata tih istraživanja
- 1.3. Izrada edukacijskih materijala o utjecaju klimatskih promjena na hrvatsko gospodarstvo i financijski sustav

2. Uključivanje klimatskih rizika u nadzor kreditnih institucija i financijsku stabilnost

HNB će jačati svoje nadzorne aktivnosti u području klimatskih rizika, uključujući procjenu i praćenje klimatske izloženosti kreditnih institucija u skladu s aktivnostima SSM-a i redovno provođenje klimatskih testova otpornosti na stres. Svojim će djelovanjem osigurati da kreditne institucije razumiju svoje klimatske rizike te da njihovo poslovanje bude što otpornije na rizike uzrokovane klimatskim promjenama.

Posredni/operativni ciljevi:

- 2.1. Uključivanje klimatskih i okolišnih rizika u nadzorne metodologije i procese
- 2.2. Provođenje stresnog testiranja kreditnih institucija za klimatske rizike

3. Potpora tranziciji prema niskougljičnom gospodarstvu

HNB će jačati suradnju s vanjskim dionicima i financijskim sektorom te podržavati tranziciju prema niskougljičnom gospodarstvu u području financiranja prilagodbe i borbe protiv klimatskih promjena i zaštite okoliša. Banka će objavljivati informacije o utjecaju vlastite financijske imovine na klimu te će razmotriti mogućnosti ulaganja u okolišno održive inicijative i projekte. Također će unutar Eurosustava razmotriti korištenje instrumenata monetarne politike za poticanje održivog razvoja.

Posredni/operativni ciljevi:

- 3.1. Izrada strategije i uspostavljanje sustava upravljanja klimatskim rizicima, priprema sveobuhvatnoga klimatskog izvješća o ulaganju financijske imovine HNB-a te nastavak izvještavanja o ESG ulaganju financijske imovine
- 3.2. Promoviranje ulaganja u aktivnosti povezane s prilagodbom klimatskim promjenama i niskouglične tehnologije s pomoću suradnje s dionicima i javnih nastupa

4. Smanjenje vlastitoga ugljičnog otiska

HNB poduzima korake za smanjenje vlastitoga ugljičnog otiska i povećanje energetske učinkovitosti svojih operacija. Banka će promicati primjenu održivih praksa u upravljanju imovinom i resursima te će raditi na postizanju klimatskih ciljeva, aktivnostima kao što su smanjenje emisija stakleničkih plinova, povećanje energetske učinkovitosti i promocija održivih transportnih opcija.

Posredni/operativni ciljevi:

- 4.1. Uspostava procesa sustavnog praćenja vlastitoga ugljičnog otiska
- 4.2. Jačanje postojećih i poduzimanje novih mjera za smanjenje vlastitoga ugljičnog otiska

5. Pružanje podrške aktivnostima vezanima uz klimatske promjene

Kako bi ostvario ove ciljeve i osigurao da se aktivnosti vezane uz klimatske promjene provode što kvalitetnije i učinkovitije, HNB će intenzivirati edukaciju zaposlenika u području klimatskih promjena. HNB će provoditi i niz drugih aktivnosti kojima će se pružati podrška procesima vezanima uz klimatske promjene, posebice u segmentima koordinacije i praćenja tih aktivnosti na razini HNB-a, komunikacije s javnošću, revizije tih procesa ili izrade i praćenja izvršenja strateških ciljeva iz područja usmjerenosti prema održivom razvoju. Usto, HNB će aktivno surađivati s ESB-om i drugim središnjim bankama, nadzornim tijelima i međunarodnim organizacijama kako bi razmijenio iskustva, najbolje prakse i znanje te sudjelovao u razvoju međunarodnih standarda i smjernica.

Za ostvarenje ovih ciljeva HNB je donio akcijske planove za pojedina područja i funkcionalne cjeline, kao i one povezane s podrškom procesima vezanima uz klimatske promjene, koji su prikazani u prilogu ove strategije.

4. Provedba Klimatske strategije

Provedba klimatske strategije i pratećih akcijskih planova uključuje pet ključnih područja:

- uspostavu mehanizama za praćenje i koordinaciju klimatskih aktivnosti
- izvješćivanje o provedenim aktivnostima
- povećanje kapaciteta i edukaciju zaposlenika
- uključivanje u rad radnih skupina Eurosustava i Europskog odbora za sistemski rizik (ESRB) te ostalih relevantnih međunarodnih udruženja
- suradnju s drugim državnim institucijama, financijskim sektorom, gospodarstvom i civilnim društvom.

Uspostava mehanizama za praćenje i koordinaciju klimatskih aktivnosti unutar same banke ključna je za praćenje napretka i osigurava da se aktivnosti koje poduzima sustavno i koordinirano provode.

Banka će također uspostaviti mehanizme za izvještavanje o napretku u provedbi klimatske strategije.

Povećanje kapaciteta i edukacija zaposlenika jedan su od prioriteta u idućem razdoblju s obzirom na to da je postojeća razina znanja u tom području nedovoljna. Ovi programi bit će usmjereni na povećanje općeg razumijevanja klimatskih rizika i razvijanje specifičnih vještina potrebnih za učinkovito upravljanje pojedinim rizicima.

Uključivanje u rad skupina Eurosustava i ESRB-a te ostalih relevantnih međunarodnih udruženja pruža HNB-u priliku da se poveže s drugim središnjim bankama i institucijama. To je ključno za razmjenu informacija, učenje i prihvaćanje najboljih praksi te koordinaciju aktivnosti na europskoj razini. Sudjelovanjem u tim skupinama HNB može prenijeti informacije na tehničku razinu i pridonijeti razvoju europskih smjernica i standarda za klimatske aktivnosti.

HNB također surađuje s drugim državnim institucijama, financijskim sektorom i gospodarstvom kako bi se koordinirale klimatske aktivnosti. To uključuje rad s drugim regulatornim tijelima kako bi se osiguralo da su politike i regulativa usklađeni, ali i poticanje privatnog sektora na prelazak na održivije poslovne modele. Ta suradnja može uključivati obrazovne programe, razmjenu iskustava i poticanje inovacija u području održivog financiranja i ulaganja. Također, HNB namjerava uspostaviti i suradnju s organizacijama civilnog društva posvećenima pitanju klimatskih promjena.

HNB sustavno integrira pitanja održivosti u svoje strateško planiranje, a provedba klimatske strategije jest daljnji korak u tom smjeru.

5. Zaključak

Klimatska strategija HNB-a jasno odražava našu predanost suočavanju s izazovima klimatskih promjena i pruža smjernice za buduće djelovanje. Identifikacijom i upravljanjem klimatskim rizicima, jačanjem nadzornih aktivnosti, podrškom tranziciji prema niskougljičnom gospodarstvu i smanjenjem vlastitoga ugljičnog otiska

HNB će aktivno pridonijeti održivosti i otpornosti financijskog sustava. Pritom je u nadolazećem trogodišnjem razdoblju naglasak strategije na klimatskim aktivnostima, dok će se aktivnosti vezane uz okolišne ciljeve postupno uključivati u djelovanje HNB-a. Uz suradnju s drugim institucijama i aktivno sudjelovanje na nacionalnoj, europskoj i globalnoj razini, HNB će biti prepoznatljiv partner u suočavanju s klimatskom krizom u skladu sa svojim mandatom.

Prilog: Akcijski planovi

Ciljevi	Aktivnosti
1. Razumijevanje klimatskih rizika za stabilnost cijena i financijsku stabilnost	
1.1. Prikupljanje klimatskih podataka	Implementacija novih izvještajnih zahtjeva vezanih uz klimatske pokazatelje Aktivno praćenje novosti vezanih uz statistiku klimatskih promjena Međusektorska suradnja u području prikupljanja klimatskih podataka
1.2. Istraživanje utjecaja klimatskih promjena na hrvatsku ekonomiju i cjenovnu i financijsku stabilnost te objavljivanje rezultata tih istraživanja	Definiranje i provedba osnovnih istraživanja i analiza povezanih s učincima klimatskih promjena na hrvatsko gospodarstvo Sustavna analiza i praćenje izloženosti financijskog sustava klimatskim rizicima
1.3. Izrada edukacijskih materijala o utjecaju klimatskih promjena na hrvatsko gospodarstvo i financijski sustav	Objava blogova, analiza, informativnih letaka i sl. na temu klimatskih promjena
2. Uključivanje klimatskih rizika u nadzor kreditnih institucija i financijsku stabilnost	
2.1. Uključivanje klimatskih i okolišnih rizika u nadzorne metodologije i procese	Potpuna integracija okolišnih rizika u nadzorne metodologije i procese Izdavanje preporuka vezanih uz okolišne rizike manje značajnim nadziranim subjektima Nastavak sudjelovanja u JST-ijevima u sklopu kojih se provodi procjena usklađenosti poslovanja značajnih institucija sa supervizorskim očekivanjima te izdavanje preporuka u suradnji s ESB-om Razvoj i dijeljenje najboljih praksi vezanih uz strategije banaka za okolišni rizik, upravljanje okolišnim rizikom i javne objave Provođenje edukacija za kreditne institucije i supervizore
2.2. Provođenje stresnog testiranja kreditnih institucija za klimatske rizike	Razvoj i provođenje stresnog testiranja kreditnih institucija koji uključuje klimatske rizike Sudjelovanje u klimatskoj stres-test vježbi ESB-a
3. Potpora tranziciji prema niskougljičnom gospodarstvu	
3.1. Promoviranje ulaganja u aktivnosti povezane s prilagodbom klimatskim promjenama i niskougljične tehnologije u suradnji s dionicima i u javnim nastupima	Izrada analiza i sudjelovanje u internim i javnim raspravama o održivom financiranju

Ciljevi	Aktivnosti
3.2. Redovito izvještavanje o utjecaju financijske imovine HNB-a na klimu i razmatranje parametra održivosti pri donošenju odluka o ulaganjima financijske imovine HNB-a	Izrada izvješća o utjecaju nemonetarnog portfelja na klimu Izrada strategije i uspostavljanje sustava upravljanja klimatskim rizicima, priprema sveobuhvatnoga klimatskog izvješća o ulaganju financijske imovine HNB-a
4. Smanjenje vlastitoga ugljičnog otiska	
4.1. Uspostava procesa sustavnog praćenja vlastitoga ugljičnog otiska	Izrada studije o ugljičnom otisku za referentno razdoblje, kojom će se identificirati zatečeno stanje te koja će sadržavati preporuke i prijedloge mjera za poboljšanje te za uspostavu sustava za prikupljanje potrebnih podataka koji trenutno nisu dostupni Donošenje strategije s akcijskim planom za konstantno smanjivanje ugljičnog otiska u poslovanju HNB-a Izrada izvješća o praćenju napretka odnosno izračuna ugljičnog otiska najmanje jednom godišnje
4.2. Jačanje postojećih i poduzimanje novih mjera za smanjenje vlastitoga ugljičnog otiska	Aktivan rad na povećanju ekološke održivosti gotovinskog ciklusa Daljnje unaprjeđenje upravljanja imovinom i internih procesa u skladu s ekološkim standardima Izgradnja gotovinskog centra i obnova zgrade Rački 5 po najmodernijim standardima u vezi s energetsom učinkovitosti Šire korištenje mjerila zelene javne nabave i dodavanje novih kriterija koji utječu na zaštitu okoliša
5. Pružanje podrške aktivnostima vezanima uz klimatske promjena	
5.1. Koordinacija i praćenje klimatskih aktivnosti na razini HNB-a	Osnivanje neformalnog tijela na razini HNB-a koje će koordinirati aktivnosti vezane uz klimatske promjene Koordinacija aktivnosti povezanih s klimatskim promjenama na razini Banke
5.2. Učinkovita i transparentna komunikacija s javnošću o pitanjima vezanima uz klimatske promjene	Objavljivanje analiza o utjecaju klimatskih promjena na hrvatsku ekonomiju i financijski sustav u redovnim i povremenim publikacijama HNB-a Javni nastupi zaposlenika HNB-a na temu klimatskih promjena Priprema odgovora na upite i upitnike vezane uz klimatske promjene od strane domaćih i međunarodnih institucija, revizora, novinara i sl. Aktivnije uključivanje zelenih tema u publikacije HNB-a poput HNBriefinga i Novosti Priprema materijala s pojašnjenjima osnovnih pojmova vezanih uz klimatske promjene i održivi razvoj u kontekstu financijskog sustava, središnjeg bankarstva i povezanih rizika Uvrštavanje teme "Centralno bankarstvo u doba klimatskih promjena" u ponudu predavanja za studente Organizacija rasprava i edukacija o financijskoj pismenosti koje će uključivati i teme povezane s klimatskim promjenama i održivim financijama

Ciljevi	Aktivnosti
5.3. Jačanje međunarodne suradnje	<p>Nastavak aktivnog praćenja svih relevantnih prijedloga i rasprava vezanih uz klimatske promjene na razini međunarodnih institucija te informiranje rukovodstva HNB-a</p> <p>Sudjelovanje u organizaciji konferencija posvećenih klimatskim promjenama s drugim međunarodnim institucijama.</p> <p>Sudjelovanje u svim relevantnim forumima u kojima se kreira regulatorni okvir za ESG rizike</p> <p>Aktivno praćenje aktivnosti iz područja klimatskih promjena kroz sudjelovanje u domaćim i međunarodnim radnim skupinama i inicijativama koje se izravno ili neizravno bave tom temom, jačanje suradnje na nacionalnoj, europskoj i globalnoj razini te razmjena iskustava</p>
5.4. Edukacija zaposlenika	<p>Edukacija o praćenju klimatskih rizika i stresnom testiranju kroz tehničku pomoć</p> <p>Opća i specijalizirana edukacija o klimatskim promjenama organizirana od strane HNB-a ili drugih domaćih i međunarodnih institucija</p>
5.5. Interna i eksterna revizija klimatskih procesa	<p>Praćenje rada IAC-a oko implementacije ESG faktora u metodologiju planiranja revizija i procjene rizika i u izradi programa pojedinačnih revizija te preslikavanje te metodologije na HNB</p> <p>Uključivanje ciljeva/procesa povezanih s klimatskim rizicima nakon implementacije Klimatske strategije u popis revizijskih objekata i revidiranje upravljanja (izloženosti) tim rizicima</p> <p>Praćenje zahtjeva i praksi vanjskih revizora vezanih uz klimatske promjene i obavještavanje relevantnih kolega u Banci o tim saznanjima</p> <p>Koordinacija procesa pripreme odgovora na zahtjeve revizora vezane uz klimatske promjene</p>
5.6. Koordinacija izrade izvješća o izvršenju strategijskog cilja Usmjerenost prema održivom razvoju	<p>Koordinacija procesa izrade izvješća o izvršenju planova strategijskih područja u sklopu kojih se izvješćuje i o ostvarenju strategijskog cilja Usmjerenost prema održivom razvoju</p>